

AD 54/26

LIMITE

CONF-ME 18

PŘÍSTUPOVÝ DOKUMENT

Předmět: SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE
- Kapitola 8: Politika hospodářské soutěže

SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE

Kapitola jednání 8: Politika hospodářské soutěže

Tento postoj Evropské unie vychází z jejího obecného postoje určeného pro přístupovou konferenci s Černou Horou (AD 23/12 CONF-ME 2) a podléhá zásadám jednání, které jsou v něm potvrzeny, především:

- názory vyjádřené kteroukoli ze stran ohledně některé kapitoly jednání nebudou v žádném případě předjímat případné stanovisko k jiným kapitolám;
- dohody, a to ani částečné, dosažené v průběhu jednání o kapitolách, jež mají být postupně posouzeny, nemohou být před dosažením celkové dohody považovány za konečné,
- jakož i požadavkům uvedeným v bodech 24, 28, 41 a 44 rámce pro jednání.

EU Černou Horu vybízí, aby pokračovala ve sbližování právních předpisů s *acquis* EU s cílem zajistit jeho účinné provádění a prosazování a aby již před přistoupením rozvíjela politiky a nástroje tak, aby se co nejvíce přiblížily politikám a nástrojům EU, přičemž připomíná, že před přistoupením může vstoupit v platnost *acquis* nové.

EU bere na vědomí, že Černá Hora ve svých vyjednávacích postojích AD 8/19 CONF-ME 1 a AD 14/26 CONF-ME 11 přijímá *acquis* v rámci kapitoly 8, jak bylo v platnosti ke dni 1. dubna 2026, a že prohlašuje, že bude ke dni přistoupení k Evropské unii připravena je provádět.

Antimonopolní režim a fúze

Pokud jde o legislativní rámec Černé Hory, EU se domnívá, že novým zákonem o ochraně hospodářské soutěže přijatým v roce 2026 a prováděcími právními předpisy Černá Hora dosáhla souladu s články 101, 102 a 106 SFEU, nařízením Rady (ES) č. 1/2003, směrnicí (EU) 2019/1 a dalším *acquis* v oblasti antimonopolních pravidel a fúzí. Zákon o postupech pro náhradu škody způsobené narušením hospodářské soutěže na trhu, který byl přijat v roce 2026, je navíc v souladu se směrnicí 2014/104/EU. Další sbližování s platným *acquis*, pokud jde o antimonopolní nástroje a nástroje pro fúze, je zajištěno přijetím různých sekundárních legislativních aktů podle zákona o ochraně hospodářské soutěže. EU bere na vědomí, že nový zákon o ochraně hospodářské soutěže v souladu s *acquis* EU v oblasti ochrany hospodářské soutěže ustupuje od rozhodovacího systému Agentury pro ochranu hospodářské soutěže (APC), pokud jde o individuální žádosti o výjimku. Uvedený zákon rovněž svěřuje Agentuře pro ochranu hospodářské soutěže dostatečné pravomoci požadovat ukončení porušování právních předpisů, ukládat předběžná opatření a přijímat závazky; rovněž agenturu zmocňuje k ukládání penále a k navrhování výše pokut přestupkovému soudu. Černá Hora musí i nadále sledovat vývoj *acquis*, odpovídajícím způsobem zajistit včasnou harmonizaci právních předpisů a dále přizpůsobovat své právní předpisy, například v souvislosti s ustanoveními, která lze provádět až po přistoupení k EU (např. ustanovení o přeshraniční spolupráci podle směrnice (EU) 2019/1).

EU konstatuje, že v průběhu let byla posílena kapacita přestupkových soudů a že ve spolupráci s Agenturou pro ochranu hospodářské soutěže byly postupně dosahovány výsledky, pokud jde o účinná a účelná soudní vyšetřování a následná opatření v návaznosti na zjištěné nesrovnalosti, mimo jiné případným ukládáním odrazujících sankcí.

EU rovněž konstatuje, že příslušné orgány v oblasti politiky hospodářské soutěže, zejména Agentura pro ochranu hospodářské soutěže, mají dostatečné správní kapacity, které se opírají o rostoucí roční rozpočty této agentury. Vítá rozhodné kroky Černé Hory v této oblasti, zejména nábor a odbornou přípravu většího počtu pracovníků vyřizujících případy. Bere na vědomí přijetí akčního plánu pro posílení správních kapacit v rámci kapitoly jednání 8, který představuje ucelený plán pro další nábor potřebných zaměstnanců výše uvedené agentury a odvětvových ministerstev, jakož i pro intenzivnější odbornou přípravu a rozpočtové závazky ode dne přistoupení. Dále vítá zavedený systém odborné přípravy soudců, a to i ve spolupráci se Střediskem pro odbornou přípravu soudců a státních zástupců v Černé Hoře.

Státní podpora

Pokud jde o legislativní rámec Černé Hory pro státní podporu, EU se domnívá, že zákon o kontrole státní podpory přijatý v roce 2025 a příslušné sekundární právní předpisy jsou v souladu s články 107 a 108 SFEU a s příslušným *acquis* EU v oblasti státní podpory. Zákon zajišťuje řádný právní status harmonizace s *acquis* v oblasti státní podpory, a to i s ohledem na Soubor pravidel týkající se seznamu pravidel státní podpory. Podobně jako v případě antimonopolního režimu a fúzí musí Černá Hora i nadále sledovat vývoj *acquis* v oblasti státní podpory a odpovídajícím způsobem zajistit včasnou harmonizaci a další přizpůsobení svých právních předpisů.

EU bere na vědomí, že zákon o ochraně hospodářské soutěže stanoví provozní nezávislost orgánu pro dohled nad státní podporou tím, že rozšiřuje mandát Agentury pro ochranu hospodářské soutěže také na kontrolu státní podpory.

EU vítá skutečnost, že Černá Hora posílila správní kapacitu Agentury pro ochranu hospodářské soutěže také pro účely kontroly státní podpory, zejména nábořem většího počtu pracovníků vyřizujících případy. Bere na vědomí postupný vývoj výsledků v oblasti prosazování práva s důrazem na předběžná oznámení a kontroly, přičemž poukazuje na postupné zlepšování systému kontroly státní podpory a dobré povědomí poskytovatelů státní podpory z řad ústředních i místních orgánů. EU rovněž vítá širokou škálu činností organizovaných Agenturou pro ochranu hospodářské soutěže s cílem zvýšit informovanost poskytovatelů státní podpory a podniků, jakož i snahu navázat v otázkách hospodářské soutěže a státní podpory spolupráci s právníckými, ekonomickými a politickými fakultami vysokých škol.

EU rovněž vítá zavedený a fungující systém předběžných kontrol a následného monitorování státní podpory v Černé Hoře. Bere na vědomí, že příslušný orgán – Agentura pro ochranu hospodářské soutěže – může ve složitých případech posoudit slučitelnost opatření podpory a v případě potřeby nařídit navrácení neoprávněně získané podpory. Konstatuje, že Černá Hora v této oblasti prokázala postupně se zlepšující a celkově uspokojivé výsledky v oblasti prosazování práva, a vyzývá Černou Horu, aby v tomto svém úsilí pokračovala, dále se zlepšovala a dosahovala výsledků.

S ohledem na konkrétní **vyšetřování případů týkajících se státní podpory**, pokud jde o potenciálně neslučitelnou podporu poskytnutou v **odvětví letecké dopravy**, zejména společnosti Montenegro Airlines, EU konstatuje, že v letech 2019 až 2024 Černá Hora provedla čtyři formální šetření z moci úřední zaměřená na veškerou potenciální státní podporu poskytnutou od roku 2012 (včetně zákona o investicích do konsolidace a rozvoje společnosti Montenegro Airlines z roku 2019) a vydala tři rozhodnutí o navrácení neslučitelné státní podpory, a to i ohledně záležitostí navrácení neoprávněně vyplacené podpory v rámci insolvenčního řízení. EU rovněž vítá skutečnost, že Agentura pro ochranu hospodářské soutěže dala podnět k dalším opatřením nad rámec původní žádosti v rámci referenčního kritéria pro uzavření kapitoly, a to k prošetření otázky (neexistence) hospodářské kontinuity mezi společností Montenegro Airlines a novým státním dopravcem ToMontenegro a možné státní podpory poskytnuté tomuto dopravci. Domnívá se, že agentura prostřednictvím výše uvedených šetření z moci úřední zahájila nezbytná šetření a procesní kroky, které jsou pro tento referenční případ požadovány. EU si je vědoma toho, že konkurzní řízení před obchodním soudem může trvat dlouhou dobu, a proto Černou Horu vyzývá, aby každých šest měsíců podala zprávu o jakémkoli vývoji, který by v tom případě mohl vést k účinnému navrácení neslučitelné státní podpory, jakož i o důkladném posouzení (neexistence) hospodářské kontinuity mezi dopravcem Montenegro Airlines a novým státním dopravcem ToMontenegro a o možné státní podpoře poskytnuté tomuto dopravci.

Pokud jde o případ z odvětví hliníku, zejména o společnost Kombinat Aluminijuma Podgorica (KAP), bere EU na vědomí, že její aktiva převzaly v roce 2014 společnosti Politropus Alternative d.o.o. Tivat a Uniprom d.o.o. Nikšić. Komise pro kontrolu státní podpory ve svém rozhodnutí ze dne 11. března 2016 dospěla k závěru, že mezi společnostmi KAP a novými vlastníky jejích aktiv neexistuje hospodářská kontinuita. Uniprom pokračoval v menší míře v provozu hliníkové huti, avšak v prosinci 2021 její provoz fakticky ukončil. EU bere na vědomí výsledek zvláštního posouzení vypracovaného komisí pro kontrolu státní podpory, že společnost Uniprom neslučitelnou státní podporu nezískala.

Pokud jde o případ dopravní infrastruktury, zejména dálnici Bar-Boljare, EU bere na vědomí závěry Agentury pro ochranu hospodářské soutěže o tom, že při financování výstavby úseků Smokovac–Mateševo a Mateševo–Andrijevice a při komerčním využívání prvně jmenovaného úseku nedošlo k poskytnutí neslučitelné státní podpory, zejména ve vztahu ke státní společnosti Monteput.

Pokud jde o obecné prosazování práva, EU vítá výsledky, jichž Agentura pro ochranu hospodářské soutěže dosáhla při identifikaci a šetření případů možné neslučitelné podpory a jejího následného navrácení. Vyzývá Černou Horu, aby slučitelnou i neslučitelnou státní podporu nadále řádně zaznamenávala ve zvláštních registrech státní podpory a ve výročních zprávách o státní podpoře.

Pokud jde o státní podporu v odvětví zemědělství a rybolovu, EU odkazuje na společné postoje Evropské unie k uzavření kapitoly 11: Zemědělství a rozvoj venkova (AD 22/25 CONF-ME 9/25) a kapitoly 13: Rybolov (AD 21/25 CONF-ME 8/25).

Pokud jde o podporu, která spadá do oblasti působnosti této kapitoly, EU připomíná, že v souladu s čl. 108 odst. 1 SFEU podléhají existující opatření podpory přezkumnému řízení, v jehož rámci může Komise ve spolupráci s daným členským státem navrhnout změny určitého existujícího opatření podpory, je-li to vhodné k zajištění slučitelnosti s vnitřním trhem.

Pokud si Černá Hora přeje, aby opatření podpory, která byla zavedena přede dnem přistoupení a zůstanou použitelná i po tomto dni, byla považována za existující podporu ve smyslu čl. 108 odst. 1 SFEU, EU Černou Horu vyzývá, aby vypracovala seznam těch opatření podpory, která Agentura pro ochranu hospodářské soutěže považuje za slučitelná s *acquis*, a aby tento seznam předala Komisi k přezkumu.

Seznam musí obsahovat následující informace, které mají být předloženy v konkrétním formátu pro podávání zpráv stanoveném Komisí:

- veškerá opatření podpory (režimy podpory i jednotlivé podpory), která i) byla zavedena před přistoupením a budou použitelná i po přistoupení; ii) byla posouzena Agenturou pro ochranu hospodářské soutěže a iii) tato agentura je shledala slučitelnými s *acquis*;
- veškeré informace nezbytné k tomu, aby Komise mohla posoudit slučitelnost opatření podpory uvedených na seznamu.

Seznam by měl být až do dne přistoupení pravidelně aktualizován.

Podpora uvedená v seznamu, u níž Komise po přezkoumání nevznesla vážné pochybnosti ohledně slučitelnosti, bude považována za existující podporu po dni přistoupení.

EU Černou Horu informuje, že opatření podpory zavedená více než deset let přede dnem přistoupení budou vždy považována za existující podporu.

Odkaz na seznam existující podpory a postup jeho sestavování (tzv. „mechanismus existující podpory“) bude zahrnut do smlouvy o přistoupení.

Všechna opatření státní podpory stále použitelná po dni přistoupení, která nebyla výše popsáným postupem určena jako existující podpora, se ode dne přistoupení považují za novou podporu. Po přistoupení bude uplatnění těchto nových opatření podpory podmíněno tím, že je Černá Hora oznámí podle článku 108 SFEU a že Komise dospěje k závěru, že tato opatření podpory jsou slučitelná s vnitřním trhem.

Liberalizace

EU bere na vědomí, že Černá Hora nemá žádné státní monopoly obchodní povahy, jak jsou stanoveny v článku 37 SFEU, a že zákon o ochraně hospodářské soutěže a zákon o kontrole státní podpory se vztahují na veřejné podniky nebo podniky se zvláštními nebo výlučnými právy s výjimkou případů, kdy by jejich uplatňování bránilo výkonu činností obecného hospodářského zájmu, a podniky, které jsou pověřeny v souladu s článkem 106 SFEU.

EU konstatuje, že dokončení výše uvedených prvků splňuje požadavky referenčního kritéria pro uzavření kapitoly podle dokumentu AD 2/20 CONF-ME 1.

* * *

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem EU konstatuje, že tato kapitola v této fázi nevyžaduje další jednání.

Monitorování závazků a pokroku Černé Hory v oblasti slad'ování právních předpisů s *acquis* a jeho provádění bude pokračovat až do přistoupení Černé Hory. EU zdůrazňuje, že bude věnovat zvláštní pozornost monitorování všech konkrétních výše uvedených otázek s cílem zajistit plné sladění právních předpisů Černé Hory s *acquis* v této kapitole, jakož i správní kapacity pro jejich účinné provádění a vymáhání. Zvláštní pozornost je třeba věnovat vazbám mezi touto kapitolou a dalšími kapitolami jednání. Ke konečnému posouzení souladu právních předpisů Černé Hory s *acquis* a jejich uplatňování, jakož i plnění ostatních referenčních kritérií pro uzavření kapitol může dojít teprve v pozdější fázi jednání. EU Černou Horu vyzývá, aby Radě stabilizace a přidružení kromě všech informací, které může EU v souvislosti s jednáním v této kapitole vyžadovat a které mají být konferenci poskytnuty, pravidelně podávala podrobné písemné informace o pokroku v provádění *acquis* a v posilování správní kapacity.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem se EU v případě potřeby k této kapitole v příhodném okamžiku vrátí.

EU konstatuje, že Černá Hora ve svých vyjednávacích postojích AD 8/19 CONF-ME 1 a AD 14/26 CONF-ME 11 přijímá *acquis* v rámci kapitoly 8 ve znění platném ke dni 1. dubna 2026. Kromě toho konstatuje, že Černá Hora prohlašuje, že bude v procesu slad'ování s *acquis* pokračovat a že bude připravena je k okamžiku svého přistoupení k Evropské unii provádět.

Dále EU připomíná, že v období od 1. dubna 2026 do uzavření jednání může být přijato nové *acquis*.